

PM 2005 RIII (Dnr 311-2065/2005)

Förslag till skärgårdspolitiskt program för Stockholms läns landsting

Remiss från Stockholms läns landsting

Remisstid 1 oktober 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på regionplanekontorets förslag till skärgårdspolitiskt program
överlämnas och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Bakgrund

Landstingets regionplane- och trafiknämnd har fått i uppdrag av landstingsfullmäktige att ta fram ett nytt skärgårdspolitiskt program för landstingets aktiviteter i kust- och skärgårdsområdet. Nämnden har också fått i uppdrag att utreda fraktrafiken och fraktbidragets konstruktion. Det nya programmet ska ersätta tidigare program.

Regionplane- och trafiknämnden har den 3 maj beslutat att utan eget ställningstagande sända rubricerade ärende på remiss. Inom Stockholms stad har ärendet remitterats till Stockholms Näringslivskontor AB, Stockholms Hamn AB och stadsledningskontoret. Utöver Stockholms stad är remissmaterialet också översänt till samtliga kommuner i Stockholms län, ett antal skärgårdskommuner utanför länet, landsting, länsstyrelsen, statliga organ, högskolor och universitet samt ett stort antal organisationer.

Förslaget till skärgårdspolitiskt program innehåller förslag och ambitioner för landstingets och dess bolags och stiftelsers insatser i kust- och skärgårdsområdet. Förslaget till skärgårdspolitiskt program för Stockholms läns landsting, *bilaga*.

Remisser

Remissen har för synpunkter överlämnats till Stockholms Näringslivskontor AB, Stockholms Hamn AB och stadsledningskontoret.

Stockholms Näringslivskontor AB ställer sig i huvudsak positivt till riktlinjerna i handlingsprogrammet. Den i särklass viktigaste åtgärden för skärgårdens utveckling är transporter och tillgänglighet. Ett av de övergripande målen är att upprätta bra kollektiva transporter och bidra till infrastruktur för boende, fritidsboende och turister, samt för privat och offentlig verksamhet. Även för näringslivet i skärgården är goda transporter oundgängliga. Skärgården är inte endast ett turistmål, utan där finns människor och företag som måste få sin vardag att fungera. Däremot saknar kontoret en diskussion kring hur näringslivet i skärgården kan utvecklas och då framför allt turistnäringen. Idag sker turismen i skärgården i huvudsak på sommaren. Vad kan göras för att öka resandeströmmarna andra årstider än sommaren? Denna fråga och liknande frågor saknas helt i programmet.

Stockholms Hamn AB stöder den vision och de övergripande mål som formulerats i förslaget till program. Även programmets inriktning i övrigt ger en god grund för att utveckla rekreation, boende och verksamheter i skärgården. Stockholms hamnar ser särskilt positivt på förslaget att genomföra trafikanalyser och konsekvensbeskrivningar i en särskild Trafikplan för skärgården. Stockholms Hamn AB medverkar gärna i ett sådant arbete.

Stadsledningskontoret stödjer, i likhet med övriga remissinstanser, de visioner och mål som uttrycks i programmet. I likhet med Stockholms Näringslivskontor AB ställer sig stadsledningskontoret undrande till varför programmet inte behandlar frågan om hur man utvecklar turistverksamheter i skärgården under alla säsonger. Stadsledningskontoret kan vidare konstatera att programmet avser landstingets egen verksamhet i regionen och även verksamhet som bedrivs via landstingets bolag och stiftelser. Med anledning av detta ser inte stadsledningskontoret att de förslag som framkommer på något sätt berör stadens verksamhet. Stadsledningskontoret avstår därmed från att lämna ytterligare synpunkter.

Mina synpunkter

Det är ett ambitiöst förslag på skärgårdspolitiskt program som tagits fram. Det är mycket positivt att stor vikt har lagts vid att få kommunikationsfrågan löst. En levande skärgård för boende och en växande arbetsmarknad är något som Stockholms stad i hög grad värnar om. Detta är något som förslaget till skärgårdspolitiskt program till stor del berör. En viktig del i det fortsatta arbetet är att utreda och möjliggöra förutsättningar för en besöksnäring året runt.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på regionplanekontorets förslag till skärgårdspolitiskt program överlämnas och åberopas denna promemoria.

Stockholm den 29 september 2005

LEIF RÖNNINGREN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Regionplane- och trafiknämnden har fått i uppdrag av landstingsfullmäktige att ta fram ett nytt skärgårdspolitiskt program för landstingets aktiviteter i kust- och skärgårdsområdet. Nämnden har också fått i uppdrag att utreda fraktrafiken och fraktbidragets konstruktion. Det nya programmet ska ersätta tidigare program.

Regionplane- och trafiknämnden har den 3 maj beslutat att utan eget ställningstagande sända rubricerade ärende på remiss. Inom Stockholms stad har ärendet remitterats till Stockholms Näringslivskontor AB, Stockholms Hamn AB och stadsledningskontoret. Utöver Stockholms stad är remissmaterialet också översänt till samtliga kommuner i Stockholms län, ett antal skärgårdskommuner utanför länet, landsting, länsstyrelsen, statliga organ, högskolor och universitet samt ett stort antal organisationer.

Förslaget till skärgårdspolitiskt program innehåller förslag och ambitioner för landstingets och dess bolags och stiftelsers insatser i kust- och skärgårdsområdet.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 2 september 2005, har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har tagit del av Regionplane- och trafiknämndens förslag till skärgårdspolitiskt program för Stockholms läns landsting och övriga remissinstansers utlåtanden.

Stadsledningskontoret stödjer, i likhet med övriga remissinstanser de visioner och mål som uttrycks i programmet. I likhet med Stockholms näringslivskontor ställer sig stadsledningskontoret undrande till varför programmet inte behandlar frågan om hur man utvecklar turistverksamheter i skärgården under alla säsonger.

Stadsledningskontoret kan vidare konstatera att programmet avser landstingets egen verksamhet i regionen och även verksamhet som bedrivs via landstingets bolag och stiftelser. Med anledning av detta ser inte stadsledningskontoret att de förslag som framkommer på något sätt berör stadens verksamhet. Stadsledningskontoret avstår därmed från att lämna ytterligare synpunkter.

Stockholms Hamn AB:s styrelse beslutade den 22 juni 2005 att som svar på remissen återropa och överlämna upprättat tjänsteutlåtande.

Stockholms Hamn AB:s tjänsteutlåtande, daterat den 16 juni 2005, har i huvudsak följande lydelse.

För Stockholms hamnar är det viktigt att underlätta kollektivtrafiken i skärgården och att rederiernas behov av goda anlöpningsmöjligheter tillgodoses. Det gäller både den turlistebundna trafiken liksom den omfattande chartertrafik som förekommer. Trafiken är i huvudsak koncentrerad till Strömkajen och Nybrokajen/Strandvägen. Ett omfattande arbete och betydande investeringar sker för att ordna kajplatser och för att se till att embarkering och debarkering av passagerare kan ske på ett effektivt sätt. Även en betydande mängd gods transporteras över dessa kajer.

Stockholms hamnar stöder den vision och de övergripande mål som formulerats i förslaget till program. Även programmets inriktning i övrigt ger en god grund för att utveckla rekreation, boende och verksamheter i skärgården. Stockholms hamnar ser särskilt positivt på förslaget att genomföra trafikanalyser och konsekvensbeskrivningar i en särskild Trafikplan för skärgården. Stockholms Hamn AB medverkar gärna i ett sådant arbete.

En god lösning av trafikförsörjningen i skärgården är avgörande för vilka områden som kan bli lätt tillgängliga för resande och godsleverantörer. Det är av stor betydelse för möjlighet till attraktivt boende, för verksamheter och service. En god trafikförsörjning kan bidra till att skapa förutsättningar att samlokalisera verksamheter som kan stödja varandra. Det stimulerar mark-

nadsunderlaget för kommersiell och samhällelig service. Man kan konstatera att i de delar av skärgården som denna utveckling har skett så ger växande lokala marknader i sin tur underlag för ett brett serviceutbud och näringsliv.

Stockholms hamn anser att en viktig utgångspunkt för trafikförsörjningen i skärgårdsområdet är att koncentrera trafikutbudet till sådana stråk och platser som ger förutsättningar för korta restider och hög turtäthet. Det kräver fasta platser, replipunkter, som betjänar ett någorlunda stort antal boende i övärlden utanför.

Sjösäkerhetsfrågor och miljöfrågor för båtlivet i skärgården bör i detta sammanhang också uppmärksammas. Stockholms hamn medverkar här i en stor satsning för att förbättra farleden runt Värmdö-Garpen och därmed möjligheten att separera trafiken i detta område. Även inrättandet av en ny farled, Horstensleden, i närheten av Sandhamn, kommer att ytterligare att förbättra sjötrafiksäkerheten och åstadkomma ett rationellare trafikflöde.

Stockholms hamnar delar den problembild som Sjöfartsverket redovisar i underlaget till programmet och som rör bland annat frågor om svall och erosion i skärgården. Den hör enligt verket främst samman med den lokala kollektivtrafiken, samt med större privata motorbåtar i skärgården, ej numera påtagligt till färjorna som går på linjetrafik i skärgården. De krav som sjöfartsverket efterlyst för att minimera de problem som finns för båtlivet påverkar i hög grad samtliga människor som vistas i skärgården. Det gäller frågor som bullerstörningar från snabba båtar, ökade farter och större fartskillnader mellan båtar vilket medför att nya risker tillkommer, svall från större privata båtar och skärgårdstrafiken samt frågor om attityder, kunskap och hänsyn till sjöss. Dessa frågor är av stor betydelse när det både gäller att värna och utveckla skärgårdens miljö-, natur- och kulturvärden samt möjligheterna att upprätthålla bra kollektiva transporter för boende, fritidsboende och turister i skärgården.

Stockholms Näringslivskontor AB:s verkställande direktör Jörgen Kleist samt avdelningschef Torbjörn Jansson överlämnar och åberopar kontorets tjänsteutlåtande som svar på förslag till skärgårdspolitiskt program för Stockholms läns landsting. Styrelsen kommer att få nedanstående tjänsteutlåtande presenterat för sig den 4 oktober 2005.

Stockholms Näringslivskontor AB:s tjänsteutlåtande, daterat den 5 september 2005, har i huvudsak följande lydelse.

Dagens politik i skärgården baseras till stor del på förhållanden från 1970-talet då skärgården var en avfolkningsbygd och det främst gällde att öka befolkningen och sysselsättningen. Utmaningarna idag är att hantera det ökade trycket från en växande storstad och värna skärgårdens natur- och kulturvärden samtidigt som det ska finnas förutsättningar för besökare, boende och verksamheter.

I detta sammanhang är förslaget till skärgårdspolitiskt program bra. Näringslivskontoret ställer sig i huvudsak positiva till riktlinjerna i handlingsprogrammet. Skärgården är inte endast ett turistmål, utan där finns människor och företag som måste få sin vardag att fungera.

Den i särklass viktigaste åtgärden för skärgårdens utveckling är transporter och tillgänglighet. Ett av de övergripande målen är att upprätta bra kollektiva transporter och bidra till infrastruktur för boende, fritidsboende och turister, samt för privat och offentlig verksamhet.

Transporter är livsviktiga för skärgårdens utveckling. Det är bra att tillgängligheten till skärgårdens unika kultur- och naturvärden utvecklas så att det blir enklare att nå sevärdheterna. Den utvecklade kollektivtrafiken kommer också bidra till en långsiktigt hållbar livsmiljö och en positiv regional utveckling. För näringslivet i skärgården är goda transporter oundgängliga. Det är också bra att man strävar efter en bättre samordning mellan landstingets trafikorganisationer, andra landstingsverksamheter och andra aktörer inom trafik och infrastruktur.

Däremot saknar kontoret en diskussion kring hur näringslivet i skärgården kan utvecklas och då framför allt turistnäringen. Idag turistar man i huvudsak i skärgården på sommaren. Vad kan man göra för att öka resandeströmmarna andra årstider än sommaren? Denna fråga och liknande frågor saknas helt i programmet.